

освітленням. Замість двох вікон у кутовій кімнаті, як правило, робили одне кутове.

8. Мінімальна огорожа балкона - архітектори відмовилися від складних балясин і стали робити огорожу максимально простою, використовуючи мінімальну кількість металу. Важливо було грамотно з'єднати їх один з одним і зі стіною перекриття, щоб балкон був функціональним.

9. Використання напівпідвальних приміщень - раніше підвали не були пристосовані для життя. Конструктивісти стали використовувати великі вікна, а в підвалах розміщували їдальні, громадські приміщення, офіси, майстерні та інші робочі простори

Суворя, несентиментальна, систематична методологія конструктивістів і сьогодні впливає на професійну дизайнерську практику, яка продовжує наполягати на тому, що питання дизайну - це проблеми, які слід вирішувати за допомогою об'єктивного процесу, а не можливості для особистого самовираження.

КОНЦЕПЦІЯ ТА СУЧАСНЕ ПЛАНУВАННЯ «РОЗУМНОГО БУДИНКУ»

¹*Конюк А.Є., професор*

¹*(Національний університет «Полтавська політехніка», м. Полтава),*

²*Мінченков Р.І., аспірант, ²Перпері А.М., аспірантка,*

²*Василенко О.Б., д.арх., професор*

²*(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса)*

Модернізація сучасного світу потужне нарощує темпи. Разом з тим змінюються і розвиваються концепції та вимоги до індивідуального житлового будівництва. Одним з основних завдань сучасного покоління архітекторів і містобудівників є активне включення історичних будівель у навколишнє життя, що своєю чергою є запорукою їхнього збереження та технічному переоснащенні в забудові. Архітектурно-планувальні особливості будівель зумовлюють можливості сучасного використання.

Малоповерхові житлові будинки, часто як правило, розташовуються в так званому «історичному ядрі міста», де зосереджені різні громадські функції та у сільській місцевості. Розглядаючи історичні житлові забудови на прикладі м. Одеси, можна зробити висновок, що більша частина історичних будівель представлена житловими будинками, які характеризуються невеликою кількістю поверхів і скромними площами приміщень. При цьому функціональне призначення багатьох будівель

потребувало сучасне технічне переоснащення, яке неодноразово змінювалося протягом експлуатації. Сучасні вимоги до будівель, продиктовані тенденціями розвитку суспільства, спрямовані на поєднання безлічі функцій в одному об'єкті, що в свою чергу, вимагає великих площ і великих обсягів. Концепція енергозбереження є однією з визначальних під час проектування житлових будівель. Сільський варіант житла, як правило, передбачає індивідуальну будову, яка розрахована на одну, рідше дві родини. Це зумовлює компактне, і водночас комфортне, об'ємно-планувальне рішення будинку.

Купольний «будинок вегетарій» (КДВ) повністю автономний. Завдяки використанню в будинку альтернативних джерел енергії, купольний «будинок вегетарій» (КДВ) самостійно виробляє електричну енергію і тепло. В тому випадку коли на території індивідуального господарства є наявні зовнішньої теплиці, можливе цілорічне вирощування зелені, овочів і фруктів. А також виробництво земляних добрих, розташоване на цокольному поверсі будинку. Людина може забезпечити себе і свою сім'ю найнеобхідними речами та енергією. Звідси впливає наступна концепція - економічність площі забудови. З такою будовою буде потрібна тільки земельна ділянка. Актуальним є те, що рівень цін на житлову площу і землю – значно нижчий. Крім того, конфігурація цього будинку у вигляді півсфери дає змогу мінімізувати витрату матеріалу на квадратний метр площі, що перекривається. Як варіант, перетин металевого каркасу у багато разів менший порівняно з каркасом іншої геометричної форми. Аеродинамічні властивості сфери зменшують вітровий тиск. Раціональне розташування вікон і особливий склад світлопрозорої конструкції дають змогу максимально ефективно використовувати природне освітлення й акумулювати енергію, використовуючи сонячне світло і тепло як пасивний колектор, знижуючи експлуатаційну витрату.

Варто відзначити багатофункціональність цієї споруди, що відбивається у вирашному поєднанні живої природи та місць проживання людей. Ергономічне об'ємно-планувальне рішення забезпечує мешканцям зручне середовище для проживання і відпочинку з необхідним простором.

Комфортні умови проживання, як влітку, так і взимку, створюються за рахунок правильного перерозподілу термічних масивів, яка дозовано віддає накопичене тепло будинку. А в спекотний літній день конструкція не дозволяє повітрю в приміщенні перегріватися, поглинаючи надлишкове тепло. Металевий каркас є основним елементом нестандартної конструкції. Варіативність його застосування допускає створювати різні архітектурно виразні споруди. Купольний

«будинок вегетарій» (КДВ) запроєктовано за каркасно-стіноювою схемою, яка являє собою ядро жорсткості будинку та рухомий металевий каркас, який за потреби дає можливість відкрити простір теплиць навесні та влітку. Крім іншого, на вимогу замовника конструкція може бути укрупнена і видозмінена, завдяки простоті складових частин. Ще одна концепція - екологічність. У купольному «будинку вегетарій» (КДВ) повністю переробляються всі органічні і не органічні відходи, при цьому виробляється тепло і корисні органічні добрива для ґрунту. Коло економічно вигідного та енергетично-пасивне житло замикається. Купольний «будинок вегетарій» - ефективне рішення і нова концепція розвитку сільського господарства. Під час реставрації зі збільшенням будівельного об'єму необхідно враховувати містобудівні та об'ємно-просторові фактори, а також естетичні, соціально-економічні та фактори сприйняття, оскільки метою включення історичної будівлі до активного життя міста є збереження цілісності її середовища та збереження культурної ідентичності її мешканців. Таким чином, можуть бути такі варіанти збереження та використання історичних будівель: - без збільшення будівельного об'єму шляхом підбору орендаря, вимогам якого задовольнятимуть наявні параметри будівлі: малі організації, малі торговельні підприємства, водночас може бути розглянутий варіант часткового або повного перепланування зі збереженням наявного об'єму; - зі збільшенням обсягу шляхом надбудови, прибудови з об'єднанням кількох історичних будівель.

СУЧАСНА АРХІТЕКТУРА: ВИКЛИКИ, ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ В ПОСТІНДУСТРІАЛЬНІЙ ЕПОСІ

Криворучко Н.І., к.арх., доцент

*(Харківський національний університет міського господарства
ім. О.М.Бекетова)*

Архітектура сьогодення формується у постіндустріальну і постмодерніську епоху глобального світу, характеризується нескінченним процесом створення все нових і нових типів архітектурних об'єктів. Інвестори кооперуються з економічної точки зору рентабельності. Архітектори зосереджені на створенні не тільки матеріальної, а й функціональної унікальності. Це потребує більш універсального розуміння типологічних трансформацій, зв'язків і співвідношень з типом мислення споживачів архітектури, типом